

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJASKA 16 DIN, NEDIJASKA 26 DIN, PODPORN VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA STEVILKA 75 PAR. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II.

LJUBLJANA, PETEK, 8. APRILA 1938.

ŠTEV. 30.

Poganstvo totalitarizma

LUDENDORFFOVO PANGERMANSKO POGANSTVO

Prvi poskus poganstva na osnovi rasizma je bil verski poskus pokojnega nemškega generala Ludendorffa, ki je imel kot vojak veliko avtoriteto in tudi velike vojaške sposobnosti, a je na stara leta začel nastopati tudi kot verski novotar. Skoval je neko »nemško doživljanje Boga«, ki je popolno in zavestno poganstvo. Naslanja se na vero starih Germanov in obnavlja verovanje v stare germanske bogove kot Vodana in druge.

Grobi poganski poskusi Ludendorffa in njemu podobnih so vzbudili povsod po Evropi pomilovanje in smeh. Tudi med Nemci samimi te norosti niso prodrle v širše kroge, pragermansko poganstvo je vedno imelo le malo pristašev. Uradna Nemčija, ki je uvidela, da se poskus ne bo obnesel, je Ludendorffu le nerada pustila njegov list in gibanje.

Pragermansko poganstvo ni nikdar predstavljalo resne nevarnosti za krščanstvo in ni tisto, kar imenujemo moderno poganstvo totalitarizma. To poganstvo časti druge bogove, kateri narod vse drugače razgibljuje kakor stari Vodani.

Zato je tudi neprimerno bolj zapeljivo in privlačno.

To poganstvo je *poboženje* države in rase

POGANSTVO TOTALITARIZMA

Poganstvo totalitarizma ni v tem, da bi se ustanovljala kaka nova državna religija, kakor je bila Ludendorffova, poganstvo je v tem, da je proglašena za najvišjo vrednoto država in rasa. Vse druge vrednote so tej podrejene, vse drugo se meri po njej. Kaj je pravica in kaj resnica, to določa korist države in rase; resnica je uklenjena, pravica tepšana, če to zahteva korist države in rase.

Cerkev, katolicizem, krščanstvo, vse to jim je nekaj postranskega, zasebna zadeva, brezpomembna za narodno življenje. Toda tudi do tega skromnega koticčka ima krščanstvo samo toliko časa pravico, dokler tiči samo v cerkvi in zakristiji in dokler se

ne postavi zmotam totalitarizma po robu. Če pa mora kedaj Cerkev kot učiteljica resnice proti zmotam totalitarizma nastopiti, se to proglasi za »vmešavanje v politiko« in za »politični katolicizem«.

Tako je mogoče, da je sivolasi kardinal Faulhaber zaradi izvrševanja svojih škofovskih dolžnosti dobil od bavarskega deželnega glavarja naslov: duhovniški politikant!

ZA CERKEV NI PROSTORA

Prekletstvo totalitarizma je v tem, da si brezobzirno prisvaja oblast nad celim človekom, nad vso vzgojo državljanov, nad vsemi področji duhovnega življenja, da zato mladini uropa blagodejni in nena-domestljivi vpliv drugih vzgojnih činiteljev in tako mladino za vse življenje težko oškodujejo. Mladino vzgajajo rasistične organizacije brez krščanskega Boga in vere. Vse katoliške organizacije in ves katoliški tisk pa mora izginiti pod pretvezo, da se politično udejejuje.

Kaj pomaga Cerkvi, če ji puste golo pravico deliti zakramente, vse javno življenje pa z vso silo vlečejo v nasprotno smer, da ljudje nimajo niti časa niti volje misliti na Cerkev in vero! V središču narodnega življenja stoje shodi, parade in manifestacije, vera pa se predstavlja kot nekaj drugovrstnega, kot nekaj brezpomembnega za narodno življenje, celo kot ovira za narodni razmah. Katoličani in katoliški škofje pa ob vsem tem nimajo na razpolago ne tiska, ne organizacij, ne pravice za manifestacije, ne svobodne besede v radiu, da bi povedali svojemu narodu resnico.

Naj bodo navidezni uspehi novega poganstva še tolikšni, zgodovinska resnica je in ostane, da vse, kar je osnovano na zmoti in laži, doživi strahoten polom.

Na lastne oči smo videli polom liberalizma, na lastne oči gledamo zlom nekdanj tako mogočnega boljšeizma, o katerem se je zdelo, da mu nihče ni kos.

Tudi bahatemu totalitarizmu bo blazna zmeta njegovega poganstva sama spodtaknila tla. Na vse veke ostane le Resnica, ki je v Cerkvi.

Ni težko bojevati se proti sovražniku, težko je vzdržati s prijatelji. — Kardinal de Retz.
Hudobni ti povzročijo le škodo, bolest pa ti napravijo dobri. — Plus.

Sveto pismo o nastanku sveta

Kako govori sveto pismo o prirodnostnih stvareh

Sveto pismo je knjiga, ki je v prvi vrsti verska. Bog nam je v njem hotel razodeti naravnost samo verske in moralne resnice. Kozmografska in druga opisovanja, ki se nahajajo v svetem pismu, služijo torej samo za okvir, v katerem je podano božje razodetje. Ta okvir odseva sodobne nazore svetih piscev in ta okvir so oni izbrali pod vodstvom svetega Duha. Toda ta opis sploh nima namena, da bi bil znanstvena razprava in tudi ni bil kot tak razodet; saj je nekaj neprimer- no višjega.

Papež Leon XIII. navaja v taki zvezi sv. Avguščina: »Bog ni hotel poučevati ljudi o resnicah, ki se tičejo notranjega sestava narave, ker bi jim ta vednost za njih večno zveličanje nič ne služila.«

Ta način izražanja je edini primerni način

Vendar se bo morda kdo vprašal, zakaj ni sveti Duh navdihnil pisateljem izražanja, ki bi bilo bolj v skladu z prirodznansko stvarnostjo, vsaj pri opisovanju kozmografičnih dejstev? Odgovor zveni neverjetno, čeprav nikakor ni neverjeten: Bog je svetim piscem ta jezik navdihnil, ker je bilo tako izražanje edino možno.

Sveto pismo je pisano za ljudi vseh časov in vseh krajev. Jasno je, da dandanes vsak človek razume, ko govorimo, da zvezde vzhajajo in zahajajo, ali ko govorimo, da se nebesni svod giblje, med tem ko bi večino bolj znanstvenih izrazov ne razumela.

Dalje: če smo spoznali, da nam Bog ni hotel razodeti notranje narave stvari in se izražati popolnoma na tak način, da bi bilo izražanje samo že v skladu s prirodnimi pojavi, se moramo vprašati: S kakšnimi

znanstvenimi besedami naj bi se pa izražal? Mar naj bi govoril tako, kakor Galilei, Newton ali Laplace? Toda to bi se nam danes zdelo vendar že preveč zastarelo!

Naj bi se poslužil Einsteinovih ali Broglievih ali Lemaitrovih besed? Toda, ali vemo, kaj bo od njihovih teorij priznanega čez nekaj stoletij?

Jasno je torej, da je mogel sv. Duh narekovati prerokom sveto pismo, ki je delo večne vrednosti, govoreč samo s takimi preprostimi besedami, kakor nam jih v usta polaga že sam zunanji videz stvari.

In slednjč, zakaj bi se čudili nad tem, da uporablja sv. pismo izraze, ko jih pa uporabljajo znanstveniki sami, in to ne samo v kakih zasebnih pogovorih, marveč tudi v svojih znanstvenih razpravah o sferični astronomiji?

Glavne resnice, ki nam jih opisuje zgodba o Genezi

In ta odgovor velja prav tako tudi za zgodbo o stvarjenju sveta v Genezi.

Bog je hotel s to zgodbo razodeti ljudem dve resnici, dodal pa jima je temeljno versko zapoved.

Te dve resnici sta: Bog je vse ustvaril — Bog je ustvaril

človeka po svoji podobi. Odtod izhaja zapoved, da človek ne sme živeti kakor žival, skrbeč samo za pozemske stvari, marveč da se mora od časa do časa držati nekaterih dni počitka, da se posveti nadnaravnim rečem.

Ta zgodba je bila neposredno namenjena preprostemu judovskemu narodu, toda po njem pa vsemu človeštvu. Popolnoma naravno je, da je način izražanja povzet po nazorih o nastanku sveta, ki so prevladovali v tej dobi. Popolnoma naravno je, da se pokaže razlika med dnevi dela in med dnevi počitka ob zgledu božjega delavca, čigar podoba je človek, in katerega mora človek posnemati.

Mnenje mnogih znanstvenikov o Genezi

Razen tega je treba pripomniti, da ni malo takih znanstvenikov, ki najdejo čudovito skladnost med modernimi znanstvenimi dognanji in pa Genezo, iz katere se norčuje toliko nevednežev, ki je morda niti niso brali. Lapparent, stalni tajnik znanstvene akademije je n. pr. izjavil:

»Če naj bi moral zbrati v štiridesetih vrsticah najbolj zanesljiva dognanja geologije, bi prepisal besedilo Geneze, to se pravi, zgodbe o ustvaritvi sveta, kakor jo je očrtal Mojzes.«

(Po: »Essai d' une Somme catholique contre les Sans-Dieu«).

OSREDNJA PISARNA KATOLIŠKE AKCIJE

»Osservatore Romano« poroča, da je sv. oče ustanovil v Rimu osrednjo pisarno Katoliške akcije. Svoj sedež bo imela v palači sv. Kaliksta, za predsednika pa je imenovan kardinal Pizzardo. V tej pisarni se bo zbiralo vse gradivo, ki se nanaša na usa gibanja Katoliške akcije, na njih nastanek, razvoj in delo, da se bodo mogli škofje, ki prihajajo v Rim, poučiti o delu in rasti Katoliške akcije po vsem svetu.

Borba za nemško mladino

Trierski škof Rudolf Borne-wasser je imel velik govor o boju za nemško mladino, iz katerega prinašamo sledeči odlomek.

Boj zoper katoliško mladino

»Dve misli mi stojita pred očmi, ko gledam v letošnje leto. Prva misel na mladino, druga misel na orjaški boj za krščanstvo. S skrbjo gledam prihodnost, s skrbjo tudi na našo mladino. In če vas spomnim na besedo, ki je bila izrečena v začetku leta 1937., na besedo: »To leto je posvečeno boju za mladino,« moram ugotoviti, da boj ni bil za mladino, temveč je bil boj zoper katoliško mladino! Bil je boj zoper od Boga dano vzgojno pravico Cerkve, boj zoper njeno vzgojno dolžnost. Ob tej priliki hočem takoj izjaviti: Cerkev se ne bo nikoli odrekla pravici do vzgoje mladine, se ji ne more in se ne sme odreči, če noče izdati duha in volje Jezusa Kristusa. Odnehati mora Cerkev marsikaj pred svetno oblastjo, a zlomila se ne bo.

Kako se je ta boj razvijal

Pokazati vam hočem pot, po kateri se je razvijal ta boj zoper mladino. Začel se je tako, da so omejili višjim dekliškim šolam, ki jih vodijo ali so jih vodile redovnice, njih vzgojno delavnost tako zelo, da bodo naše redovne šole kmalu zapisane smrti, če bo šlo tako dalje. In to so bile in so še šole, iz katerih so izšli stotisoči najboljših žena našega naroda. Nato so se lotili višjih dekliških šol, omejili verouk in bojim se, da ga bodo omejili še bolj ravno v tisti dobi, ko ga mladina tako zelo potrebuje.

Nato so pregnali duhovnike iz strokovnih šol, v katerih dekleta in fantje v starosti od štirinajstih do osemnajstih let v mladostnih bojih tako nujno potrebujejo duhovnikove besede in svéta. Potem so v vsem Porenju vrgli katoliške duhovnike iz ljudskih šol, od tam, kjer so delovali tako blagoslovljeno, odkar obstajajo ljudske šole. Vi vsi ste bili v teh šolah. Povejte mi, ali se niso duhovniki z vso skrbjo trudili, da bi vas vzgojili za poštene in zveste kristjane in državljane. Potem je prišlo trpljenje državne šole in to še ni najzadnje. Danes sem v glasilu narodnosocialistič-

VAN ZEELAND o pomembnosti papeških okrožnic

Med mnogimi merodajnimi pričevanji o pomenu papeških okrožnic ima izredno vrednost pričevanje ministrskega predsednika Van Zeelanda. Spomnimo se le, kako je še kot podpravatelj Narodne banke s svojimi gospodarskimi in socialnimi ukrepi rešil Belgijo iz ene najhujših kriz, kar jih je morda sploh kdaj prebredla!

Van Zeelandove besede

V njegovem govoru o odnosu katoličanov do državljsanske dolžnosti beremo:

»Ne poznam v tej uri niti enega nauka, ki bi s svojo enotnostjo, izvestnostjo in gibčnostjo točneje izražal neposredno resničnost, kakor nauk okrožnic (Rerum novarum in Quadragesimo anno). Zaradi znanstvene nepristranosti sem po vrsti predelal velike gospodarske in socialne sisteme, ki so se izoblikovali v teku zadnjega stoletja, — in jaz za svojo osebo sem prišel do zaključka, da so vsi zaostali za dejstvi, da noben ni bil dovolj širok, da bi še danes mogel zadostiti zahtevam. Nikakor nočem trditi, da so v okrožnicah ali pa v komentarjih, ki so jim dodani, zapisane do zadnje črke natančne rešitve za vse težave gospodarskega in socialnega značaja. Nikakor ne! Prepričan pa sem o tem, da so splošna napotila okrožnic, vcepljena na veliko deblo katoliških resnic, najbolj varno vodilo, najbolj enoten sistem, kar jih je v tem trenutku na svetu.«

Naša dolžnost

Te besede, ki jih je izgovoril ta odlični sodobni državnik, nas spominjajo nalog, ki jih imajo dandanes krščanske elite.

Okrožnice vsebujejo vrhovna načela novega socialnega reda, toda ko gre za določitev delovnega časa ali za višino plače in podobne stvari, je pa treba še veliko praktičnih podrobnosti natančneje določiti.

Ni torej dovolj, če samo socialni nauk Cerkve študiramo, dasi je to predvsem potrebno, ampak potrebno je tudi, da načela tega socialnega nauka na dejanske razmere uporabimo.

Naša prednost pred marksisti

Tudi marksisti nudijo take praktične rešitve. Toda mi katoličani imamo ravno glede morale ogromno prednost pred njimi.

Vse življenje je namreč skozi in skozi pod silo moralnih zakonov, pa naj jih to življenje upošteva ali krši. Moralna načela so silna realnost. In mi s to realnostjo računamo, a marksisti ne.

Zato je vsa zgradba marksizma zidana ne na realnosti, ampak na utvare. Naj ta zgradba zaenkrat na videz še tako trdno stoji, prej ali slej se mora z njo nujno zgoditi, kar je povedano v svetem pismu o hiši, ki jo je nespametni mož postavil na pesek:

»In ulila se je ploha in pridrli so nalivi in privršali so vetrovi ter butnili v ono hišo: in padla je in njena podrtija je bila velika.«

In to se zdaj začenja v Rusiji!

Nikdar se ne preliva toliko krvi kot v časih, ko človek odkrije »bratstvo«; glej francosko revolucijo, glej vstajo Sovjetije.

ne učiteljske zveze, ki je danes kot se zdi vsemogočna, čital članek, ki ga moram strniti v besede: »Niti verska šola, niti občestvena šola ni naš cilj. Naš cilj je nacionalna šola.« Kaj to pomeni, mi sedaj ni treba praviti.

V tem boju odloča moralna moč

V tem nevarnem in neresnem času, ko se naše število morda krči, hočemo misliti na krasno besedo največjega vojščaka stare zaveze, Juda Makabejca. Šte-

vilo njegovih vojakov se je v bitki skrčilo na osem sto, sovražna moč pa je štela 22.000 mož. Že so njegovi začeli postajati malodušni. Tedaj jim je rekel Juda Makabejec veliko besedo: »Mi ne omahujemo in se ne umaknemo, četudi bi morali umreti za svoje brate.« To je tudi beseda, katero jemljemo mi s seboj v to leto: Mi ne omahujemo in se ne umaknemo! Ostali bomo zvesti Bogu, zvesti Kristusu, zvesti njegovi Cerkvi!« (Der deutsche Weg).

Delavnost sv. očeta

o 16. letu njegovega pontifikata

Podajamo kratak pregled o živahnem delu sedanjega papeža Pija XI. v teku minulega leta. Njegovo delo pa bomo prav vrednotili le, če upoštevamo, da je sv. oče ne samo že prekorščil 80. leto svojega življenja, temveč je bil tudi resno bolan. Pa ravno leta 1937. je izdal toliko važnih okrožnic, da moramo občudovati papežev delovni heroizem.

14. marca 1937. je objavil Pij XI. okrožnico »Mit brennender Sorge«.

19. marca okrožnico »Divini Redemptoris« proti brezbožnemu komunizmu,

28. marca apostolsko pismo mehikiškemu škofu »Nos es muy conocida«.

ZA NARODNE KORISTI — V LJUDSKO FRONTO?

Slovenske brošure in članki, ki so namenjeni za to, da pridobivajo med slovenskim narodom simpatije za rdečo Španijo, posebno radi poudarjajo, koliko materialne pomoči dobivajo nacionalisti iz tujih držav. Ves svet, ki kolikor toliko razsodno motri španske dogodke, pa se je že lahko dobrodu prepračal, da so rdečisti, ki dobivajo več pomoči iz tujine in da tujci dajejo to pomoč celo na škodo svojega lastnega naroda.

Posebno v zadnjih dneh, ko se je položaj rdeče vlade resno poslabšal, čuje svet o novih ogromnih pošiljkah, s katerimi skuša svetovna Ljudska fronta pomagati španskim sobratom.

Eden največjih pariških dnevnikov, »Matin« poroča:

»Ob belem dnevu je pripravljenih 52 tovornih vozov po 15 ton blaga, določenega za rdečo Španijo. Vozovi pokajo pod težo zabojev z živili, oblekami, s tobakom, ki ga pošiljajo pariški tovariši tovarišem v Barcelono. Vse naokoli se zbira množica in ljudje strmé. Ubog brezposelni ne zakriva svojega začudenja: »Kako to, ko vendar toliko ljudi v Franciji ne more utešiti svoje lakote? Ali bi ne mogli obdržati tega kruha in teh konzervnih škatelj zanje? Ali poznajo v Franciji usmiljenje in denar samo takrat, ko gre za tujece? ...

Toda ta brezposelni jo je bridko skupil. Ne puste ga govoriti; suvajo ga, vržejo ga na tla in ga brcajo. Ko ga stražniki dvignejo, je samo še človeška cunja in ima na levem očesu globoko rano. Treba ga je odnesti v bolnišnico. Zdaj bo imel dovolj časa, da bo lahko premišljal lepi recept Ljudske fronte, zbrane okrog Kominterne: »Kruh, mir, svoboda.«

Kruh za tujca, mir v krvi, svoboda pod brcami!«

29. septembra je izšla okrožnica »Ingravescentibus malis« o roženovski pobožnosti.

Leta 1937. je bila izvršena tudi obnovitev diplomatskih stikov med republiko Equador in Sveto stolico. Nad pol stoletja so bili ti stiki pretrgani. Tako je število inozemskih diplomatov, ki so pri Sveti stolici akreditirani, naraslo na 37.

19. marca je sv. oče prvič po svoji težki boleznici zopet bral sv. mašo; 28. marca, na velikonočno nedeljo, je sam vodil svečanosti v baziliki sv. Petra.

Od maja do oktobra je bival papež v Castel Gandolfu, kjer ni sprejemal nič manj avdienc kakor v Rimu. V mesecih oktobru in novembru je vodil sv. oče številne verske prireditve in zborovanja. Decembra je predsedoval enemu tajnemu in enemu javnemu konzistoriju, pri čemer je dal važne smernice za katoličane.

Pri tem pregledu pa nismo omenili velikanskega papeževnega običajnega vsakdanjega dela kakor tudi ne posebne zaposlenosti sv. očeta zaradi evharističnih kongresov v Manili, Poznanju, Lisieuxu, Tripolisu, Madrasu in zaradi priprav na svetovni evharistični kongres v Budimpešti ter za razstavo pokrajinske krščanske umetnosti v Vatikanu, ki je v načrtu za leto 1940.

Kako so rasli Žosisti

L. 1912. je bil danes tako znameniti Cardijn imenovan za vikarja v zelo obširni župniji Laeken. Toda tisočere družine tega kraja, ki so bile izročene njegovi skrbi, so mu bile še popolnoma tuje. Da te družine pridobi, je sklenil ustanoviti jedrno skupino apostolov v tem okolju. Sam je poiskal vsako izmed delavk, s katerimi je začel graditi delavsko organizacijo. Zbiral jih je na študijskem krožku, kjer jih je vzgajal, da so se zavedele svoje moči, da so spoznale veličino velikodušnosti in da so sprejele nase apostolsko nalogo pri reševanju sodelavk, ki se izgubljujejo.

PRIPRAVA V KROŽKU

Te preproste mlade delavke so imele silno dobro voljo in pripravljeno osvajanje svojega okolja, za novo križarsko vojno.

Po temeljiti pripravi so začele tudi s propagando. Nič jih ni moglo zadržati, ne strah, ne zasmevanje.

RAST

Prej kot v enem letu so že same vodile male sestanke, vsaka z majhno skupino mladih delavk.

Nekoč je na sestanek prišlo kar osemdeset mladih delavk. Nemo goče, da bi mogle vse v edino sobico, kjer je bilo prostora komaj za 20 ljudi. Kaj sedaj? Toda Cardijn je hitro našel rešitev: »Če je soba premajhna, bomo pa na stopnicah!« In že je mladi svet napolnil stopnice od vrha do tal in začel se je živahen sestanek.

HIŠO HOČEJO

Po sestanku je Cardijn poiskal voditeljico in ji rekel: »Gospodična, tako ne more več dolgo

iti. Nujno moramo dobiti društven prostor.«

»Da, gospod vikar.«

»Ali veste, da je na cesti X... prazna velika hiša? Ta bi bila ravno prava. Morate jo iti pogledat.«

Drugi dan sta šli dve dekletji tja in pozvonili pri lastnici hiše.

Odprla jim je stara gospodična, ki je držala v vsaki roki psička. Bila je zelo začudena, ko je zvedela, da prihajata ti dve dekletji najemat celo hišo.

»Hišo dam v najem za 6000 frankov na leto. Če pa jo kupite, jo dam za 200.000 frankov (predvojnih namreč, kar bi danes zneslo nad dva milijona dinarjev). To je moja zadnja beseda!«

S tem neprijetnim odgovorom sta se dekletji vrnila.

Toda gospod vikar ni bil s takim načinom dela zadovoljen. »Saj vendar dobro veste, da tako nisem mislil. Jaz vama nisem tega naročil.«

Dekleta so se posvetovala in prišla do tega sklepa: »Opravile bomo v vsem zaupanju devetdnevnic, nato pa bomo prihodnji teden še enkrat šle k gospodični.«

In res so šle. In odgovor lastnice?

»Lahko se vselite v to hišo za neomejen čas.« — Ta hiša je nato služila Cardijnovi organizaciji od leta 1914. do 1921.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).